

„Nyní však odcházím k tomu, který mě poslal, a nikdo z vás se mě neptá: Kam jdeš? Ale že jsem k vám tak mluvil, zármutek naplnil vaše srdce. Říkám vám však pravdu: Prospěje vám, abych odešel. Když neodejdu, Přímluvce k vám nepřijde. Odejdu-li, pošlu ho k vám. On přijde a ukáže světu, v čem je hřích, spravedlnost a soud: Hřích v tom, že ve mne nevěří; spravedlnost v tom, že odcházím k Otci a již mne nepatříte; soud v tom, že vládce tohoto světa je již odsouzen.

Ještě mnoho jiného bych vám měl povědět, ale nyní byste to nesnesli. Jakmile však přijde on, Duch pravdy, uvede vás do veškeré pravdy, neboť nebude mluvit sám ze sebe, ale bude mluvit, co uslyší. A oznámí vám, co má přijít. On mě oslaví, neboť vám bude zvěstovat, co přijme ode mne. Všecko, co má Otec, jest mé. Proto jsem řekl, že vám bude zvěstovat, co přijme ode mne.“ (Janovo evangelium 16:5-15)

„Každý dobrý dar a každé dokonalé obdarování je shůry, sestupuje od Otce nebeských světél. U něho není proměny ani střídání světla a stínu. Z jeho rozhodnutí jsme se znovu zrodili slovem pravdy, abychom byli jakoby první sklizni jeho stvoření. Pamatujte si, moji milovaní bratři: každý člověk ať je rychlý k naslouchání, ale pomalý k mluvení, pomalý k hněvu; vždyť lidským hněvem spravedlnost Boží neprosadíš. A proto odstraňte veškerou špínu a přemíru špatnosti a v tichosti přijměte zaseté slovo, které má moc spasit vaše duše.“ (Dopis Jakubův 1:17-21)

Už toho mám dost!

Apoštolské dopisy, to je praxe víry. To už není Ježíšovo evangelium, ale více či méně laskavé bratrské rady a běžný život těch, kteří na ty rady čekají, opakují si je (proto máme dodnes co číst) a věří jim. Apoštol Jakub vytríbenou řečtinou, my bychom řekli „hezky česky“, vysvětluje, jak s námi mává pokušení a jednou jsme nahoře, podruhé dole. Jednou nás halí záře reflektorů, podruhé tma pod mostem. A nemůžeme se vymlouvat na nebesa, takoví jsme my... To my kazíme dobré věci a je u nás střídání světla a stínu. Stačí si číst předchozí Jakubova slova před tím 17. veršem první kapitoly.

Ale nic to nemění na tom, že jsme stále adresáty dobrých darů a dokonalých obdarování. Takový je náš Bůh, že nepřestal dávat. Nemění se, nemihotá se jako odlesky poledního světla na parapetu. Nezakrývají jej nebeská tělesa jako Slunce při zatmění. Je stálý. Pastýřské žehnání starého Izraele, říká se, že je to Áronovské požehnání, vinšuje dětem Božím: „*Ať nad vámi rozjasní svou tvář a je Vám milostiv. Ať k vám obrátí svou tvář a obdaří vás pokojem!*“

1. Hněv Boží

Bůh si neříká: „A končím s nimi!“ aby si to pak vyčítal, že neměl... To neznamená, že se nezlobí, že neřekne: „Nel!“ Jen si ten nesouhlas a odmítnutí nesmíme vykládat po svém, jako okolní národy, které si rychle přisadily, když Hospodin svůj lid trestal.¹ Na první pohled, hned, jak to přišlo, si ty národy říkaly, že *božstvo* Izraele svůj lid opustilo... A tak se přidaly k Božím soudům a cupovaly lid Boží. Tím, ale probudily skutečný Boží hněv. Je to ale jinak, než si národy myslí! Prorok Izajáš představuje Boha, jako otce, který zápasí o své děti, ale nikdy se jich nevzdá: „*V maličkém hněvě² skryl jsem tvář svou na maličko před tebou, ale v milosrdenství věčném slituji se nad tebou, praví vykupitel tvůj Hospodin...*“ (54:8) Cítíte to napětí lásky? Tu péči a zájem? Nikdy s námi nekončí!

A v zápasu se svou nestálostí a pocity méněcennosti říká Jakub, bratr Páně, že jsme se přece znovu narodili slovem Boží pravdy, jsme dokonce prvotinami, první úrodou, důvodem radosti ukazující, že Pán Bůh zůstal věrný. Je to sice obrazné vyjádření se zemědělskou symbolikou. Je to plné teologie, ale dá se opět dobře pochopit, že je to další způsob, jak povzbudit a podržet

¹ Bůh říká skrze proroka Zacharjáše: „Jsem hrozně rozlícen na sebejisté pronárody, které hned přiložily ruku k zlému, jakmile jsem se na svůj lid jen maličko rozlítil.“ (1:15)

² Nový ekumenický překlad říká: „V návalu rozlícení skryl jsem před tebou na okamžik svoji tvář...“ Rodičovsky ale spíše zní ten „maličkový hněv“

křehkého člověka. Nejsi sám svůj! Patříš do Boží rodiny už samotným původem, ale stejně tak i účelem svého života uprostřed celého stvoření.

2. Hněv lidský

Na rozdíl od Hospodina, který svůj hněv zvládá, jsme často na prahu nezvladatelného hněvu. Už toho máme prostě dost! Výsledek to ale nepřináší žádný. Hudrejte se, mračte se, otrásejte se a dýmejte jako sopka. Prostě se hněvejte jak chcete, nic dobrého to nepřinese: „*Hněvivý člověk podnítí svár a vznětlivý napáchá mnoho přestupků*“ říká pravdivě střízlivé Přísloví (29:22). Zbývá nám stud, zase jsme to nezvládli...

Jakubovo pastýřské napomínání nás však vede k východiskům z naší situace:

- a) **Nebe nám věří, že nemůžeme jinak.** Naslouchá. **Věřme tedy jeden druhému**, důvody pro naše hněvání jsou více než vážné. Proto si musíme vzájemně naslouchat. „Mluv, přeháněj, poslouchám... Nebudu ti do toho mluvit, řekni, jak to cítíš!“ I Bůh pomílčí, když slyší naše řeči. Rozumí nám, ba, věří nám. Když Bůh mlčel v Jóbově utrpení, nebyla to necitlivost. Bylo to rozumné. Naslouchal. Jen ti tři domnělí přátelé moc neposlouchali. Elifaz Témanský, Bildad Šúchský a Sófar Naamatský rozvíjeli svoje teorie.
- b) **Podívej se až na konec!** Cílem je spravedlnost Boží, tedy jak by to mělo být, jak by to nebylo nejsprávnější a nejrozumnější. Prostě ideál! Hodné děti a milující manžel, vnímavý šéf, horliví spolupracovníci... A teď střízlivě nahlédni na konec svého hněvání. Ideál tam není vidět. Ten výsledek nám nevychází! Jakub otcovsky podotýká: „*Bud' pomalý k hněvu; vždyť lidským hněvem spravedlnost Boží neprosadíš...*“
- c) **I bez hněvu se dá hodně udělat!** Nebal to! Najdi způsob, jak laskavě a rozhodně projevít nesouhlas. Nenech se zmačkat jako list papíru a odhodit do koše. Poodstup, počkej a pracuj na detailech. Jakubovo nabádání vede ke zdrojům problémů. Zdvojené vyjádření: „*A proto odstraňte veškerou špínu a přemíru špatnosti*“³ má svůj smysl v povzbuzení k detailní a jemné práci s příčinami a důsledky. A navrch zjistíš, že nepotřebuješ „spasit“ jen svého partnera, děti, zaměstnance, politiky a obchodní partnery, ale všichni potřebujeme společnou spásu. To je cíl! Proto Jakub moudře dodává: „*...a v tichosti přijměte zaseté slovo, které má moc spasit vaše duše.*“ Tím se vracíme na začátek k tomu, co nás znovu zplodilo, co z nás udělalo Boží děti: Jeho slovo. Ostatně to je právě to, co v evangeliu slibuje Pán Ježíš při příchodu Ducha svatého. Nastane pořádek, neb „*On přijde a ukáže světu, v čem je hřích, spravedlnost a soud...*“

Hospodin je tvůj ochránce, Hospodin po tvé pravici dá ti stín.

Neublíží ti slunce během dne, ani měsíc za noci.

Hospodin tě ochrání před vším zlým, tvou duši ochrání.

Hospodin ochrání tvé vycházení i vcházení jak nyní, tak i navěky! (Žalm 121:5-8)

A tak si přivlastni požehnání Otce, Syna i Ducha svatého! Amen

³ všechnu nečistotu *pasan rupanian* a excesy, zbytky zla *perisseian kakkias*